

Spitalič. Sprejeli smo sledeči res nesramni „popravek“:

V zmislu § 19. tisk. zak. zahteva podpisani, da sprejmete sledeči popravek z ozirom na Vaše poročilo: Spitalič (Druga smrdljiva cvetka bralnega društva) v štev. 15., 14. aprila t. l.: Ni res, da „se že s prižnice drzne zbadati vsakega kdor ni v njegovih pobožnih bratovščinah in čita „Štajerca“; res pa je, da priporočuje bratovščine in svari pred protivirskimi berili. Ni res, „da je on prvi zapazil deklški žegunani stan“; res pa je, da je še le zvedel od njene matere, ko je prišla za njo po krstni in samski list, ktere je dekle potrebovalo za poročitev. Ni res, da „prirerajo farški podrepniki teatre“; res pa je, da župnik ni ud bralnega društva. — Spoštovaje Anton Novak, župnik v Spitaliču, dne 17. aprila 1907.

Opomba uredništva. Kaj je zdaj „popravljen“? Župnik sam vse prizna, čeprav z drugimi besedami. Vrgli bi popravek lahko v koš, ali objavimo ga, da vidi ljudstvo nesramno lažnjivost gotovih črnih gospodov. Res je, vi župnik, da hujskate proti našemu listu, katerega imenujete „brezverskega“, ako ravno ima sleherni pastir ved krščanstva, kakor tisti duhovniki, ki zlorablajo vero! Res je nadalje, da je dobila članica „bratovščine“ otroka, res je, da prirerajo farški podrepniki shode, res je vse, kar smo trdili in zato je vaš popravek — navadna laž!

Sv. Jakob, Slov. Gor. Na naš dopis iz te fare nam pošlje fantič Zinar sledeči neumni popravek:

V zmislu § 19. tisk. zak. zahteva podpisani, da sprejmete sledeči popravek z ozirom na Vaš dopis iz St. Jakoba Slov. Gor. v štev. 15. Vašega lista z dne 14. aprila t. l. Ni res, da je Matija Zinar, ki hodi tebe, dragi „Štajerc“ v farovž tožiti; res pa je, da ne hodim nikdar tožiti koga v farovž. Ni res, da je pred kratkim župnika grozno nalagal, res pa je, da celo leto z gosp. župnikom še govoril nisem. Ni res, da bi mu bil pravil, da se mladenič zelo grdo obnašajo, češ, da govorijo v cerkvi z dekletami; res pa je, da se za kaj takega ne zanimam. Ni res, da vsled tega župnik fante od petja odpravil, res pa je, da temu nisem jaz vzrok. Ni res, da ta tercijal vse izvoha po fari in nese gg župniku na nos; res pa je, da niš ne poizvedujem po fari in tudi ničesar ne poročam gg župniku. — St. Jakob v Slov. Gor. dne 15. aprila 1907. Matija Zinar.

Opomba. Čitatelji naj sami sodijo o tej neumni čekariji. Kdor pozna tega fantiča, ta ve, kaj je res!

Iz Leskovca. Ni še dolgo kar smo Ti dragi Štajerc malo opisali našega fajmojstra in njegovo upokojeno kuharico debelo Mico, ali vkljub temu da ga gramajo po časnikih, se možakar noče poboljšati. Hočemo Ti toraj spet par slučajev iz njegovega „vzornega“ življenja popisati. Zgodilo se je to v pretečenem tednu. Kralj je hodil dvakrat na spoved; prvokrat torej v Repišu. Šel je takoj v jutru, ali pripeljal se je domu komaj po noči. Ali je bil pri bolniku tako dolgo? Oh kaj še! Hitro ko je opravil pri bolniku spoved, katero v obče po njegovi navadi le površno naredi, (ker mu vedno drugo po glavi hodi, najbolj seveda njegova lepa Mica, dostikrat pa ima tudi divjega mačka v glavi, ker si ga namreč rad vsak večer čez mero privošč). Kakor smo toraj omenili je hitro po spovedi odmahnil k Barbari v Brezovec k svoji Mici. Bil je tam celi dan, namesto da bi se hitro vrnil domu in šel v šolo, katero redko kedaj obiskuje. No in kaj si je izmislil zvečer? Ko si ga je pošteno navlekel, si je najel voznička, in ta ga je naložil na veliki senski voz, notri v koš, da ga je potem srečno in s celim nosom pripeljal na Leskovec. Oglejmo si sedaj drugo spoved. Ta je bila, v petek v Okiču. Tudi od tam jo je pihnil v Brezovec k svoji Mici in je bil celi dan doli, in kaj še si je dečko izmislil! Najel si je doli voznička v osebi pl. Bedoglavca, kateri je hitro zapregel, in se oblekel v svojo paradno obleko, katero Vam hočem na kratko opisati. Na glavi je imel svoj najboljši, širok dolgi in pokvečen klobuk, kakoršne so nosili v starih časih Huni; potem je imel najboljši frak, in kratke podvihane hlače. Oglejmo si sedaj, kako se je ta pobožna druhal na-

ložila na ta krasni voz; spredaj je sedel g. Bedoglavac „forman“ v drugi vrsti je sedel g. fajmošter in njegova zakotana Mica, in še dve drugi osebi od Barbare. Zdaj se je toraj v najhujšem diru ta voz pomikal proti Leskovcu v tisti žegnani farofi. Kralj je peljal hitro svojo Mico notri in jo imel do sobote pri sebi. Omeniti tudi moramo da je tiste dni hodil Kralj z veselim obrazom okoli, bil je ves srecen samo da je imel Mico pri sebi, ko navadno druge kratki kisel obraz okoli nosi in prav ko ostane preklinja okoli farofa svojo družino in to tako kričeč da se po celem Leskovcu sliši. To je lep krščanski izgled od katoliškega duhovnika! Pač lahko vera peša! Kaj reče k temu cerkvena oblast? No in kaj si je izmislil ta žegnani gospod? Najel je voznička v soboto in je naložil spet svojo plunco Mico, in sam se je vrgel notri v koš in je peljal svojo Mico nazaj na svojo graščino v Brezovec. Zdaj pa, Kralj, te še na nekaj opomnimo: morda si pozabil kaj se je lansko leto v marcu na placu oznanilo od kn. škofijskega ordinarijata, da Tvoja Mica ne sme pri Tebi biti! Če si ti pozabil a mi nismo. Pa le vozi si jo, dolgo jo ne bode več vozil, storili bomo mi potrebne korake ob sv. birmi, ko pride g. knezoškof! Nič še torej ne veseluj one ure, nič ni tako skrito da bi ne postalo očito. Zdaj pa Kralj ti svetujemo da se poboljšaš, pusti Mico in živi kakor se spodobi za božjega namestnika. Tudi Mici svetujemo, da se pri dnevu naj več ne vozi na Leskovec, ker kadar pride sem, grozno smrdi po celem Leskovcu. Torej na svidenje, Kralj in Mica. Ako se ne poboljšata, bomo še več odkrili, saj gradiva ne bo nikoli zmanjkalo. Najboljše bo, da gresta v puščavo pokore delat.

[Farani.]

Kaplja v Rožu. (Pevčarjev Honzi — kmet!)

V slednji številki farške cunje napada znani nam pisac g. Krasnika, kakor stekli pes človeka, ki ga je pošteno z nogo brnil. Sicer ni vredno, da bi se veliko pečali s tem listom, kajti vsaki pošteni človek obsoja grdi boj, ki ga je vpegljal ta list. Vendar dovolite, da jaz kot pričujoči pri dogodkih 25. marca pošljem sledeči odgovor: Najbolj razkačila je dopisuna gvišno omenjena gorjanska kelnarica, za katero so se gosp. dekan pri „Zecu“ včasih preveč potegovali. Fantje se še zdaj smejuje, stari ljudje pa mazijo ko kdo omenja čase, ko so se Honzi pretepali in še druge reči delali. Če nebo pokoja hočemo vse objaviti od Kapelske fare, od Podgorjan, od Bilčova do Žihpolj, tam bo več zapisati, kakor pa od Košičevega Pepčka. Gosp. Krasnik 25. marca pri „Zecu“ sploh več ni plačal kot svoj glažek piva, in še tistega ni popil; znano je, da je temperenclar in dolgo leta že prav malo alkohola žvija, vkljub dobremu vzgledu, ki ga mu dajejo v tem oziru gospodi dašni pastirji Rožeške dekanije, jim na čelu Pevčarjev Honzi in Čudnov Joži. Kar se tiče zbora po § 2, se je res koj po odhodu iz farovža obdržal in je bil eb 11. že dokončan, ne popoldan. Morda so popoldan tisti pri „Zecu“ vpili, ko so se prej navduševali v farovžu v spomladnem solncu. Seveda ti gospodje nočejo nič vedeti, najrajši bi pa ubogemu ljudstvu z črno jopo jezuitov tisto zakrili, da bi postalo na zemlji v nekaj temno. Potem bi lahko delali z nami kot v starih časih. Na svoje „more“ je pa gospod Krasnik ziher bolj ponosen, kakor prvaki na svoje „krofe“. Nam pa je vse jedno, kaj prinese 14. majnik, kesalo in vekalo bo le zapeljano ljudstvo, kadar bo enkrat videlo kako nesrečo so mu privrgli duhovni v osebi zilskega orglarja Grafenauerja, ako bode res izvoljen, kar še dvomimo. Kar se pa tiče pregovora: „aus dem Knecht erkennt man den Herrn“ je samo treba Kapelskega mežnarja omeniti, ki sicer ne dela tako pridno kakor kmet Krasnik, pobira pa dosti pri kmetih! Na druge napade ni vredno odgovarjati: Pes laja, karavana pa mirno odhaja. V imenu poštenih kmetov:

S.

Žitaravas. „Štajerc“ je že opomnil, da se je pri nas osnoval zbor „Trta“, v znani krčmi „Plaša“, kamor zahajajo sami klerikalci. Ta zbor je pravi klerikalni fabrikat, ki ne bode mladeniče osrečil, zakaj on ni potreba. Kaj pa hoče zbor in kaj njega namen? Volitve se bližajo in

klerikalci potrebujejo glasove. Mladeniči, udje „zbora“ in imajo pravico glasovati, bode že na migljeg klerikalcev njih kamti volili. Tolažimo se, pregovor je: „Kleni glasi, niso cele vasi“. Namen zbora je, mladeniči po klerikaliskim kopitu „omikati“, da bode hodniči tudi taki rogovilci in verteži, kakor klerikalci kar se je prikazalo pri zadnji občinski Klerikalci so zapustili spomin neprijetno prepira. Zakurili so ogenj jezze in sovražnost ne bode lahko ogasnil. Vsege tega so krivine prvaki. Klerikalci so res pogrebeci, ki pod mir in pokoj; povsod tam, kjer se v potvikiajo. Prošujo za zbor sta podpisala dva: Butar in Kurat. Ta dva fanta bota vozila jeta so v klerikaliskih rokah. Mladeniči, ne se slepiti in po takih klerikaliskih kolebah Kmetje, rokodelci, hlapci in delavci, ne postete v volitvah klerikalce in volite 14. maja, ki so zmožni za poslance!

Novice.

„Narodna stranka“ in mi! Odkritost vemo: s tihim veseljem smo pozdravljali zadnjih državnozbornih volitvah nastali med prvaki. Mislili smo si, da bode nova novljena „narodna stranka“ vsaj trohnice imela, kar imenujemo napredno mišljenje in je ljudstvu tako potrebno kot vsakdanji. Naše upanje se ni nresničilo; naravnost mo, da smo se v arali nad novo „narodno stranko. Kajti prvič nima ta nova stranka koršnih dotik z ljudstvom samim z ljudskimi željami ter misli, — na drugi strani je nadomestila nova stranka edino političnega duhovnika s političnega dohtarjem, — na tretji strani pa stranka tudi vsa poštena in nepoštena sredstva ter se ne vstraši tudi političnega švindelnja. Vse to nam lahko dokazati! „Narodna“ stranka se ima ta nova skupina, ali pravico do tega imela le tedaj, ako bi bili edino celjski dohtarji „narod“. Pri do zadnjega časa prvaški stranki so zasedli politikujoči farjavidna mesta, oni so jedli iz velike skled prezirali vse druge stanovce. Kljaka, par hovnikov-ošabnežov, ki so pozabili na svojo šeno nalogo, so bili „vodje“ in amen! stranka pa je zbrala vse v prvaški stranki zadovoljne in jih združila; mesta pa, katero zasedali preje politikujoči kaplani, ta mesta si razdelili zdaj prvaški advokatje med se Take „nove“ stranke pač ljudstvo ne potrebniki! Ljudstvo potrebuje edino stranke, ki je vso bedasto politiziranje v staro železo in hoče le z gospodarskim delom in vsi Vse drugo je neumnost, kajti želedec je gospod. Dobro! Nova stranka pa se žvižga na vso gospodarsko delo, kmeti in sredstvo, da spravi znjnim svoje dohtarčaste mesta. Dokaz temu je že dejstvo, da „narodni kandidatje“ večidel le slamnati in da so „narodni“ shodi le navadne komedije. Zakaj komedije? No, ali veste, kako naredil shod v Mestinj? Slučajno je eden naših somišljenikov v Mestinj na izgubljeno pismo. To pismo je bilo pisano Dunaju dne 4. aprila 1907 in sicer je podpis od nekega prvaškega „Dr. F. Kd“; tako se namreč podpis na pismu in ne vemo, ali se rano je bilo to na nekega neznanega „narodnj v Mestinj. Ta neznanec (ki je menda mitelj Strmšek) se je namreč obrnilna dotič „dr. F. Kd“ in ga prosil za pojasnilo, kako medijo prirediti. V pismu pa stoji (doslovo „Moj načrt ta: g. Brut otvori zborovanje stavkih (pride natanko napisano, katere seveda naj rabi g. Brut!)... Mislim, da je dobro, da je v predsedstvu kateri drugi kmet. Vsekakor mora biti odločno na naši strani. Zbranim kmetom naj se kar komandira, terega predsednika naj si volijo!) da upal govorniku tudi besedo otegniti. (Ako bit kmet govoril, ki se ne strinja z dohtar politikjo, potem mu morajo „narodnj gobec zamašiti!) Predsednik naznani prvoga programa in vpraša, kdo želi k tej točki kaj lagati. Dobro bi bilo, da Vinka (Zurmana) smarskega okraja predlaga in sele potem zanj Hernaus, Jesovski, Anza, But, Kostom,

Nagele! To so moške in zanje delujemo do zmage!

Iz Spodnje-Štajerskega.

G. Josef Ornig, naš prvi kandidat za ptujsko-ormuški okraj, je obli. Zboljšalo se mu je že malo in upati je, da kmalu okreva. Ali lumparija je, da lažejo farški listi, na čelu jim čunja „Stimmen“ o tej bolezni. Ornig se ni skrli še pred nikomur, najmanj pa pred — judi in farškimi lažniki.

„Südoesterreichische Stimmen“, tako se imenuje neka čunja, ki jo čitajo le politikujoči farji in ki izhaja v Mariboru, — nas napada na prav jezuvitični način v svojih zadnjih številkah. Človeku zavre kri, ko bere te napade. Ali potem se potolaži, kajti to bedasto, nesramno čunjo berejo itak le oni duhovniki, ki so postali farji, ki zlorablajo cerkev in se norčujejo iz vere! Torej: molčimo in ne odgovarjamo na te napade, kajti kakor je knezoškof Korošec rekel, da je „prvič, drugič in tretjič nič“, tako pravimo tudi o tej čunji, da je za vse poštene ljudi — nič! Le ono hočemo pribiti! Ta čunja piše, da je „Štajerc“ — „das deutsch-slovenische-gottlos-gläubige Amphibium.“ Mi smo torej „gottlos“ — brezverski. Dobro! Jaz podpisani urednik „Štajerca“ izjavljam, da je duhovniški pisec tega očitanja nesramni slepar in lažnik, dokler ne dokaže, da piše naš list proti vere. In kér se ta slepar in lažnik ne upa z imenom na dan, zato je odgovorna za to sleparijo in lumparijo vsa farška družba okoli lista. Obenem pa pade tudi očitjanje na odgovornega urednika „Stimmen“ gosp. Franz Rakovič. Tako stoji stvar. Lažniki ste! Linhart Karl.

Kandidata „narodne stranke“ V. Žurmana vprašamo odločno, zakaj ni obiskoval seje okrajnega zastopa in tam stavil svojim volilem koristne predloge? Ali naj imamo zaupanje na človeka, ki niti tega ni storil? Ali naj volimo moža za poslanca, ki bo ostal doma za pečjo, namesto da bi delal? Né! Naš kandidat je delavni, zanesljivi kmet Drogenig!

Naš kandidat Andrej Drogenig je bil rojen v sv. Jurju. Obiskal je ljudsko šolo in 3 razrede meščanske šole; nadalje je obiskal z dobrim uspehom tudi trgovsko šolo. S tem, da je obiskoval privatne kmetijske tečaje na deželnih zavodih, pridobil si je vsega kmetijskega znanja in je nakupil zanemarjeno Kristanovo posestvo v Kačjemdolu. Danes lahko trdi, da je to posestvo popravil, da stoji dobro in da je naš Drogenig pravi, razumni gospodar. Pobrugal se je pa tudi za druge tovariše in delal z vsemi močmi za povzdigo kmetijstva. Le v laškem letu je napravil pri raznih posestnikih 70 poizkusov z umetnimi gnojili in 15 kmetijskih predavanj. Kdo od klerikalnih in „narodnih“ kandidatov se je toliko za kmeta pobrigal? Že to nam dokazuje, da je Drogenig pravi mož. Za njega torej na delo!

„Morála“ klerikalnih kandidatov. Ploj in Pišek, eden hofrat, drugi parade-kmet, obadva Koroščeva hlapca in klerikalna kandidata, — sta agitrala in agitirata se proti naprednjakom z nesramno lažjo, da hočemo zakon razrušiti. Res pa je, da smo ravno mi naprednjaki pošteti pristajši kršanske družine in zakona. Ali Ploj je ločen od svoje žene in Pišek ravno tako! Ali ni to grda hinavščina?!

Kandidatje „Narodne stranke.“ V. Novičah smo povedali, kako fabricira nova narodna stranka svoje slavne kandidate. Ali pogledjmo si te gospode same tudi malo bližje. Prvi je Roš iz Hrastnika. Tega moža imenuje „Narodni list“ naprednega kmeta. To je že malo preveč! Roš je ravno toliko „kmet“, kakor zajc bobnar! Za kmete v svojem okraju ni drugega storil kakor da je prodajal drago kamenje laškemu okraju, brez da bi mogel kdo njegove stvari nadzorovati! Za delavce je Roš toliko storil, da je z vojniki zadušil njih štrajk, da je pisal dunajskim ljudom, da ne smejo peče zboljšati. Sicer pa je Roš še z žganjem nepošteno nastopal in je bil zato na 650 K globe kaznovan. Nadalje je uradno kot župan nesramno lagal. Tudi je znan kot zaščitnik šnoparskih ubijalcev. V deželnem zboru je bil najbolj leni poslanec. Bogat je postal z zatajevanjem svoje narodnosti in z izrabljenjem svojih služb. Svoje posle je trpinčil,

da sta se dva hlapca obesila. Svoje sinove je tako vzgojil, da vemo o njih razne pripovedke. Tako stoji stvar z Rošem. In ta mož je kandidat nove stranke. . . Drugi kandidat je Žurman. Mož je v kratkem času dvakrat svojo politično srajco menjal. Vsakih 14 dni enkrat je klerikalec in potem zopet „narodnjak“. sicer pa je mož le „štifelpucer“ celjskih dohtarčkov. . . Mursa in Zadravec sta neznan velikosti. . . Roblek je od klerikalcev zelo odvisen in stavimo 100 proti 1, da bo ali odstopil ali pa klerikalec postal. . . In tako dalje. Slavna „narodna stranka“ naj si vzgoji šele moške, ki so neodvisni in samostojni! Potem naj kandidira. Ali doslej je le stranka komedije!

Kaj je kaplan Korošec? Listi poročajo, da je poklical knezoškof dr. Mihael Napotnik kaplana Korošca nekega dne k sebi, da ga je pošteno okregal zaradi njegovega vedenja in da mu je končno rekel: „Kaj pa ste vi Korošec? Prvič nič drugič nič in tretjič nič! Zdjaj pa pojditel!“ Ne vemo, kakšni obraz je kaplan napravil. In ta „nič“ Korošec hoče biti vladar cele Štajerske!

Neki Krivec, uslužben pri okrajnem zastopu ptujskemu, je prav predrzni človek. Mi pač nimamo ničesar proti temu, ako porabi človek svojo državljansko pravico. Ali da človek, ki je prišel le po milosti okrajnega zastopa do dobrega kruha, psuje in obrekuje ravno ta zastop, — to je preveč. Krivec se je seveda udeležil hujskarije v „Narodnem domu“ in tudi zunaj agitira za hofrata Ploja. Radovedni smo, ako bi mu hofrat službo preskrbel, ako bi ga vrgel zastop na cesto. Ali tega ni pričakovati, kajti napredni okrajni zastop ni tako sovražnega značaja kakor klerikalci. Mi pa pravimo temu Krivcu: morda bodeš še poskušil, kaj se pravi trobiti v nehvaležni farški rog.

Sejmi na Štajerskem. Dne 26. aprila: Gradec (živinski), Kozje (letni in živinski). — 27. aprila: Gradec (sejem z žitjem, mrvo, slamo in lesom), Brežice (svinjski). — 28. aprila: Klösch pri Radgoni (kramarski), Marija v puščavi (občina Rotenberg) letni. — 29. aprila: Dol pri Laškem (letni), Gamlic pri Lipnici (l. in živ.). Pišelsdorf (l. in ž.), Ponikva (živ.) Wört (l. in ž.). — 30. aprila: Ormuž (svinjski). — 1. maja: Gradec (sejem z žitjem, slamo mrvo, lesom). Ptuj (sejem s konji, dovedo in svinjami) Sv. Trikalji H. G. (živ.), Feldbach (letni in živ.), Filip v Kozjem (l. in ž.), Muta (l. in živ.), Minpnica (letni), Trbovlje (letni in živ.), Velenje (l. in živ.) itd.

Filijalka Št. Ij c. k. kmetijske družbe je oddala letos svojim članom 20.000 cepljencev, 2.000 sadnih dreves in 38. gozdnih rastlin. Kmetje, združujte se vaši organizaciji!

Utonil je 14. t. m. voznik Ledler v bližini Lipnice. Peljal je prazne sode in je menda v pijanosti z vozem v Muro prišel. En konj se je odtrgal, družega so našli v vodi v bližini so našli tudi mrtvega voznika.

Detomor. Dekla Polona Sili v okolici Eibiswald je vrgla svojega novorojenega otroka v deteljo. Otroka so rešili, dekl pa zaprl.

Tatvina. 18 letni Vinko Trunk v Mariboru je ukradel dekl Katerci Pliberšek 170 K in pobegnil.

Ponesrečil je železniški delavec Andrej Šupan na progi Rimske toplice — Zidani most.

Na smrt pretepel je 66 letni Bartl Sorko v Dežnu svojo ženo Terezijo. Nečloveškega dedca so zaprl.

Zastrupil je hlapec Klug v bližini Deutschlandsberga svojega nezakonskega otroka.

Mlada rešitelja. Sin trgovca Anton Koser in sin uradnika Hubert Golob v Mariboru, prvi 12, drugi 13 let star, sta iskala pri 3 bajerjih rastline. Golob je padel v vodo. S težkim trudom in velikansko nevarnostjo mu je rešil prijatelj življenje.

Iz Koroškega.

Mi gremo naprej! Dne 21. t. m. smo dobili iz okolice Pliberga štiriindvajset (24.) novih naročnikov. Živeli!

„Mir“ nadaljuje svojo infamno gonjo proti moji osebi. Primanjkuje mi prostora, da bi odgovoril na vse satanske laži teh žegnanih falotov. Povedal sem že, da je edini odgovor na te lumparije — pasji bič! List, ki se skriva za

(Ali ni to komedija? Na shodu so nastopali „narodnjaki“, kakor da bi jih sililo lastno prepričanje; resnično pa so bili le na vrvi dohtarčkov! Fej!) Potem morate Žurmana predstaviti v daljšem govoru. (Zopet komedija! Zdjaj pride popisavanje Žurmanovih zaslug o katerih se seveda malo ve!) . . . Narediti moraš tako, da se Žurmanu kandidatoru ponudi, ker sam se ne bo ponujal in sem mu to tudi odločno odsvetoval. (Vinko Žurman torej laže, ako trdi, da se ni volilem vsiljeval; le dobri nasvet dohtarjev je vbojal, da je bila komedija popolna!) . . . Mnogo uspeha! Z narodnim pozdravom Tvoj Dr. F. Kd.“

lna zdjaj vprašamo vse trezno misleči čitatelje: Ali ni nesramna laž, ako trdijo „narodnjaki“, da je ljudstvo samo narodne kandidate izbralo? Praski advokatje so Žurmana e tutti quanti izbrali in zato niso to ljudski temveč dohtarški kandidati! Vsa narodna stranka, vsi njeni kandidati in shod — vse to je le komedija! . . . Ali naprej! Rekli smo tudi, da rabi „narodna“ stranka tudi nepoštena sredstva. Čitajte Spindlerjevo „Narodni list“ in pritrtili nam bode. V tem listu pišejo možakarji tako, kakor da bi „Štajerc“ stranke sploh ne bilo. In vendar

Politični duhovščini v spomin! „Freie Stimmen“ pišejo: 17. marca 1848 izdal je dunajski knezoškof Vincenc Edvard Milde, eden najimamnejših duhovnikov pismo na podložne duhovnike. V tem pismu čita lahko vsakdo sledeče resnice:

„V sedanjih časih je zelo važno, da imajo vsi duhovniki svojo nalogo natanko pred očmi in da ne presegaajo svoj delokrog. Duhovniki niso zato določeni, da se vmešavajo v posvetne zadeve ljudi in da vladajo, temveč posepeševati morajo le večni blagor duše. Zato upamo in želimo, da se vsi duhovniki ne vmešavajo v politične zadeve, temveč da le molijo k Bogu, da uredi vse v resnični časni in večni blagor. . . Oni duhovnik, ki se predrzne soditi o posvetnih zadevah, ta prekorači meje svojega stanu in škoduje vsemu duhovništvu!“

Tako je govoril leta 1848 dunajski knezoškof. In danes?!

mora vsak pametni človek vediti, da „narodna stranka“ pri teh volitvah niti v poštev ne pride! Pri zadnjih državnozbornih volitvah l. 1906 je dobil narodni kandidat! Rebek nekaj čez 2000 glasov, naš kandidat Wratschko pa čez 7000 glasov. Trikrat toliko moči smo že takrat imeli; medtem pa je postal naš list tehnik in smo vstvarili organizacije. Mi gremo naprej! Resnično: danes se nam ni treba bati deset „narodnih“ Spindlerjevih strank! Edino klerikalcem pomagajo ti dohtarški „narodnjaki“ s svojimi neumnimi kandidaturami, ker cepijo protifarške glasove. In ako zmagajo črnuhi, potem se morajo zahvaliti pri dr. Kukoviču, Spindlerju itd. . . Najbolj nepošteno sredstvo teh čudnih „narodnjakov“ paje, da skušajo zbegati naše somišljenike z nesramnimi lažmi, da prihajajo med naše pristaje kot „Štajercijanci“, da govorijo o „kompromisu“ med nami in njimi da predstavljajo svoje kot naši, kandidate! Mi imamo dokaze! „Narodni“ agitator Muršič v Mestinju je podlo lagal, da je Žurman naš kandidat. In tako povsed druge. To je tudi v politiki grdo in lopovsko! Zato pa naglašamo danes v zadnji uri: „Narodna“ stranka nam je ravno tako nasprotna kakor klerikalna, — „narodni“ kandidatje so ravno tako naši nasprotniki kakor klerikalni. Zato pa: Ljudstvo! Glasuj 14. maja proti dohtarškim kandidatom: Žurman, Roblek, sultan Roš, Zadravec, Mursa, Ježovnik. . . Ljudstvo! Glasuj ravnokot proti farškim kandidatom: hofrat Ploj, kaplan Korošec, profesor Robič, „parade-kmet“ Roškar, financer Povalej, „aufpuc-kmet“ Pišek, dr. Ben — ne Cven — kanič. . . Ljudstvo! Glasuj edino za naše, res neodvisne, res kmetске, res ljudske in res napredne kandidate: Za Ptuj-Ormuž Jos. Ornig! Za Maribor (levo), sv. Lenart, Ljutomer, Zg. Radgona F. Senekowitsch! Za Maribor (desno), Slov. Bistrico, Konjice Lud. Kresnik! Za Celje, Vransko I. Vodopituz. Za Brežice, Laško A. baron Moscon! Za Rogatec, Šmarje, Kozje Andrej Drogenig! Za Borovlje, Zel. Kaplja itd. Frid. Seifritz! Za Velikovec itd. Jos.

ljubljske porotnike, ne zasluži odgovora. Izjavljam pa enkrat za vselej, da vse, kar je pisal ta necloveški lopov „Mir“, do zadnje pičice zlagano. Tožil ga ne bodem, dokler je v Ljubljani! Ali povedal bodem vse svinjarije, ki jih vemo o gospodi, ki čekari v tej umazani cunji. Sicer pa mene take lumparije ne vstrajšijo. Nasprotno, še strastneje se bodem boril proti nemoralni, infamni hujskariji brezverskih, lažnivih povopovskih hlapcev! Fej! — Linhart Karl.

Lov za oporoke! Iz Borovelj smo izvedeli iz zamisljivih ust, da je pred kratkem v Borovljah umrla ženska, katera je vse svoje premoženje — „farjem zasafala.“ Neki zastopnik „Josefi-Vereina“ iz Celovca je osebno vplival na oporoke ženske, ki je ležala v smrtni postelji! Sladke besede so bolnico zapeljale. Tako znajo jezuitje. Če je vse to res, kar bode kmalo prihodnost dokazala, tako bodejo „Landbote“ in tovariši zopet za nekaj tisočakov močnejši, katere bodejo ravno zdaj pred volitvijo v državni zbor dobro rabili! Ne vem, da bi rekel da je to „Erschleicherei“ ali kaj. —

Svetnava 22. aprila 1907. Jave n o d g o v o r. Tisti oklofani siroti, ki je v „Miru“ pisal, da sem jaz z fabro eno mrho prodal, za katero vpijejo ljudje „hi golaž“ in da sem jo prodal zato, da bom kelnarce plačal, povem sledeče: Morda bo ta črnuh še vesel, če si bo enkrat kakega „i haha golaža“ kupiti mogel. Za delo je tako prelen, za to je svoj obrt zapustil ter se je „fedorfušinja“ lotil, čeravno ga menda prav zlahko zastopi, kvečjemu kadar kak „libabrif“ piše na kakšno od farjev zapuščeno učiteljico. Prav ponosen bi morebiti te mazač bil, ko bi le enkrat imel polovico take „mrhe“, žal da more koj „škumerdo“ jezdit ko se vračuje od svojih hujskarij v sedanjí svoj blog. Ko ga bojo tam zapeljani občani enkrat siti, bomo pa s kakim „golažom“ po njegovo „fantoro“ prišli; saj nebo pretežka, k večjem da se najde kak klobuk zraven, ki je bil nekdanj svetinskemu žnidarju ukraden, pa kak hrvaški „krabatelj“. Prodaj sem pa fabriko zato, da ne moreje več klerikalški „kulturonošci“ moje flaške pobijati, in se bahati, da so mi kak „krahler!“ kupili in zato da bodem imel tistemu dopisunu in priganjaču „Mira“ kaj za dati, ko bo na stare dni na občino v „einlage“ prišel kajti farji in Kranjci mu bojo potem, ko ga ne bodo več potrebovali, kvišemu brco dali. Pri meni je iskalo in dobilo že več prejšnjih „metodijov“ pomoči in podporo, ko so jih enkrat njih pristaši čisto opeharili. Pa „habe di ere, herr sekretär!“
J. Krassinigg.

Iz Kaplje pri Dravi se nam piše: Po naključju sem dobil v mazano cunjo „Mir“ v roke in videl sem, da ta listič z veliko jezo imenuje „Štajerca“ „giftno kroto.“ Aha! sem si mislil, Štajerc je — giften. Tako prizna naš črni sovražnik, da naš časnik ni brez vpljiva. Kar „Mir“ psuje in obrekuje, je gotovo dobro. Srečam potlej na poti enega pobožnega kmeta, ki je prišel ravno iz Svetne vasi. Pogovorivši se z njim, pravil mi je, da vsi ljudje zelo spoštujejo gospoda Krassiniga, katerega šimfaje prvaki z „Košičov pepček“, kar sicer nič huđega ni. Zavolj tega priimka se on ne boje jeziti. Zname so njegove zasluge kot ustanovitelj požarne brambe, kot občinski zastopnik, kot načelnik podružnice c. kr. kmetijske družbe itd. posebno pa kot vrli, marljivi govornik pri naših shodih, bodisi v nemškem ali pa v slovenskem jeziku, naš cenjeni učitelj v gospodarskih rečeh, posebno pa boritelj za resnico in pravico proti črnim zapeljivcem ljudstva. — Tudi v gmotnem obziru je že dosti duroval gospod Krassinigg, glej dar za uboge občine Svetnava! Ta mož ima sposobnost za našega poslanca v deželni zbor. Poglejmo pa na nasprotno stran, kaj tam vidimo! Same farje ki za nos vodijo čredo neumnih ovc. Če ti ljudje kaj potrebujejo, takrat pa pridejo k „Košičevemu Pepiku“, takrat jim je pa dober.

Iz Medborovnice se nam piše: Ljubi Štajerc! Ker si tudi na Koroškem zelo razširjen in te naši kmetje z veseljem prebirajo, je naša dolžnost, iz naših krajev ti večkrat kaj poročati. Pri nas je huda borba z črnuhi z rudečim grebenom, ki vladajo rakovo pot. Po časnikih se je raztrobentalo, da so „zmagali naši nasprotniki pri zadnjih občinskih volitvah, a pre-

varali so se, ker so napravili račun brez krčmarja! Pri volitvi so se premalo brigali za postavne zapovedi in so se obnašali, kakor bi bil naš kraj kje v Škandaliciji na Poljskem ali pa na Turškem. Menda da so tudi mrličji volili!? Čuje se, da imajo pri deželni vladi volilni protest, kateri je tako temeljito podkovan, da bode se nova volitva brez dvoma se vršila. Volilci zdaj pridno prebirajo naredbo deželnega odbora z dne 28. marca 1907, št. 4578, katera občinskem predstojništvu v Glinjah zaupkuje, kako mora napravljene dolgove poravnati. Gotovo se bodo zdaj prekanjenim volilecem oči odprle in bodo volili gospoda Janischa, Rabitscha, Hussa, Potritsch in Trattniga, čvrle močje, ki imajo mnogo zaslug za naprednost in gospodarstvo.

Gospodarske.

Ne zapravljajmo! Dandanes, ko nam donaša kmetijstvo le skromne dohodke in včasih celo izgubo, se pač ne smemo čuditi, če pride ta ali ona kmetija pod zlo. Ako pa potuješ malo po deželi in poprašaj, zakaj je prišel ta ali oni na boben, slišal boš žalibog prevečkrat: zapravljaj je dokler je kaj imel. Današnji časi so zapeljivi in gorje kmetu, ki se je navolil meščanskega zapravljivega duha. Žal, da je v našem meščanstvu le premalo razvita varčnost in kar se navadno zasluži, to se tudi porabi. Le malo njih je, ki skrbje tudi za poznejše čase. Če vprašaj delavca v mestu, zakaj si ne dene kaj na stran za starost ali bolezen, pa boš slišal: „Čemu? Ako bom star me bo hranila občina, a če obolim, grem v bolnišnico. Nič nisem podedoval, nič nočem zapustiti.“ Taka je večina ljudi v mestu in dokler kaj prislužijo, pa veselo živijo. Če bodemo kmetje posnemali te slabe meščanske lastnosti pridemo v kratkem tudi mi — na nič. V resnici dé težko kmetu, ki je cel teden trdo delal na svojem polju, če gleda, kako ošabno kliče tvorniški delavec ob nedeljah litre in bokale na mizo ter rozlja s srebrom v žepu. Tu denarja v izobilju, tam komaj za četrtinko. Treba je pač trdne volje, ako se noče zabresti v črne krčmarjeve bukve. In mnogo njih se da speljati na led, posebno pa mladina. Tu je pričetek zapravljivosti. Pregovor pa pravi, kdor je začel, ta je že na pol izvršil. Zato pa se delo v krčmi nedeljo za nedeljo ponavlja. Temu sledi, da gre najprej en rep iz hleva, potem drugi, ko je človek v krčmi vesel, mu ni niti za kos zemljišča in nazadnje gre lepo cela kmetija skozi grlo ali pa po „kartah“. Takemu človeku ostane nazadnje edino le tolažba: da živi dandanes delavec boljše, nego kmet. Pa ne samo krčme so krive, da je izginila ta ali ona lepa kmetija. Na deželo so se vtihotapile še druge mestne razvade. Osobito se mnogo zapravlja dandanes za obleko. Kolikokrat se mi je prigodilo, da sem imel tega ali onega moža za visokega mestnega gospoda a ni bil nič drugega, nego zadolžen majhen vaški kmetič. Fini rumeni čevljički so tudi po deželi že nekaj navadnega. Kdo bi nosil dandanes „suknence“ ali pa celo „koret“! Še „plavke“ in „cajh“ niso „za nas“. Sedaj je treba kaj finega. Fine reči pa stanejo, posebno stanejo pa še za to, ker jih je treba dvakrat, trikrat v letu kupovati. Saj so kot palčevina! Nekdanj je bilo to vse drugače! „Koret“ je nosil mož celo svoje življenje in še po smrti je prišel vanj. Posebno huda razvada glede oblačila vtepla se je v naše ženstvo. Dandanes nimamo na deželi skoraj več kmetic in kmetških deklet, marveč same gospe in gospodične. Le hodi v nedeljo h maši, pa se o tem prepričaš. No, mi nismo za to, da bi se ne smeli snažno oblačiti in tudi prav je, da se nekoliko lišpamo. Saj se lišpajo vsi narodi in črnici se hočejo dopasti s tem eden drugemu, da si vbodejo v kožo razne podobe, ki so po našem okusu vse drugo, nego lepe. Toda vse ima svoje meje in če hočemo deti vse svoje zasluške v obleko, potem bodemo morali gotovo berati. Tudi z živežem se na kmetih mnogo zapravlja. Dandanes je živež drag, zato moramo paziti, da ga na vse dneve primerno razdelimo. Dokler visi kaj prešičjega na kašči, cre in zameta se svinjina brezpotrebno, ko je pa to pošlo, uživati mora družina nezabeljeno kašo ali pa mora začimbo celo kupiti. Ravno z živežem zna naše ljudstvo premalo gospodariti.

Ne mislite pa, da smo za to, naj si ne prebrskate kaj boljšega. Ne, oni, ki rajši pusta. Naše p se jim krače pokvarijo, nego bi jih sami nov, ki jih bili, so bedaki. In to poslednje se vridelujem kmetih šestokrat dogaja. Koliko žavtavih meč, nego ženih klobas se poje! Seveda je kriva temu benem i nevednost, ker ne znajo naši ljudje tepetroške. N onega živeža hraniti za poznejši čas. Tudej jih moramo našim kmetom priporočati rejo kamo sami ali domačih zajčkov, ker dajo ti lahko celako, kak kmetu potrebno meso za živež. Kar pridridelati doma, ni tako drago, kakor ono, kar mehajati. Kupiti. Tudi zdravlja ne zapravljajmo, naše kme zdravlje je naše največe premoženje. Koliko obno pre je prišlo ob kmetijo ravno s tem, da sitarih na znali varovati zdravlja. Svojih moči ne smeških nau nikdar preveč napanjati. Kdor hoče mnoginam bo ta dobi dostikrat le malo, pravi pregovor. Katerin sebn o sžrbi, da se v delu ne pregreješ ali pa cena hladiš. Res, da vtrdi kmetsko delo človeka mam o p raznim boleznim, toda ne zaupaj preveč, pre prek že marsikedo, ki se je nepremišljeno podala cena nevarnost, prišel je ob življenje in spravil v pogledjmo družino in kmetijo — v propast. Strompir!

Škodljivci sadnega drevja. Ako hočete ljubiti kmetijo, zdaj v spomladí po sadonosnikih, zapazimo vzrota mi jablanih, češpljih in slivah tu in tam na komajp viseče suhe liste. Letos jih je po nekaterih kmet iz njih posebno dosti. Na teh listih so se zapela, izgn v jeseni zelo majhne gosonice ter so takmetje prezimelo. — Te gosonice so izlezle iz jipetroleju katere je legel meca avgusta nežni belkasti žravljav tulj — jabolčni molj. (Apfelgespinstmotte) kakor d jesenskem času še niso napravile gosonice zemljišk bene škode. Proti koncu meseca maja davku, v začetku junija pa zaprežejo te umazano avstrijsk mene gosonice s črno glavico listje in crešdaj, k popke ter zadevajo listje in povzročujejo če živj popada mlado sadje na tla. Te gosonice čnimo v pravljajo pogostoma veliko škodo, ker vimore. I ves pridelek enega leta; drevo navadno osv hrani ali se vsled pokončevanja listja celo posuši dohodk h honcu meseca junija so gosonice dorasle letnega se zabubijo v belih, priostrenih mešičkih, ki zemljič postavljeni na listu po koncu v večji množdakov drug poleg drugega. Iz teh bub se izleže hodek 14 dneh majhni belkasti metulji. — Te šlabo, ljlive gosonice pokončujemo najlažje, da zbirabi se po zimi ali ravno v spomladí na drevnih vijavji, suho listje ter ga sežgamo ali pa, da škropotične v poletnem času gosonična gnezda s tekočirski o katero si naprosimo iz kuhane tabaka in kolicici (žajfe). — Omenjenemu školjivcu enaka je prodaj toritka. (Goldafter). Ta metulj je tudi bel, szi bi de na zadku je rujav. On leže meseca avgusta kromp čica na listje sadnega in gozdnega drevja. Mase bo gosonice se v jeseni rapredejo v več listov, po av prezimijo. V spomladí pa nadaljujejo svojo nego končevalno delo; a ne pojedjo lista popolno kg. p ampak mu puste rebra ali žilice. — Tidi v Dunaj škodljivca najložje zatiramo, ako po zimi ali v kilome ran v spomladí porežemo njegova gosonično vožnj gnezda, ki se nahajajo na visečih suhih listih vinarj ter jih sežgemo. — Kmetje! Pobirajte ta žalo e marljivo na drevskih visečih suhih listje ter tje pokončujte; kajti v vsakem takim listu so sk v zapredku majne gosonice, katere pa ne r remo s prostim očesom videti.

Iz Podlublja se nam piše: Zadnji pa ob 11 uri po noči smo imeli veliki strah, je na enkrat začelo goreti pri Sperandi in zraven pri čevljarju Wieser-ju. Cela vas je hudo v nevarnosti. Da nesreča ni bila ve zahvaliti se je novi brizgalnici na sopar (Danz spritze), katero so napravili vrli napredni občinski delavci z gospodom M. Ibounigom čelu. Zdj vidite Vi gospod župnik Arnuš, de iz Trnj (Dornau) pri Ptujju, kdo več koristi listvu, ali vbogi naprednjaki, ki skrbijo za žarno brambo, da se obvari premoženje svoj bližnjega, ali pa Vi z vašimi politikij družbi in shodi pri Kajzerju, kjer se nič pan nega in koristnega ne sliši! Na mesto da vbogi ljudje se izobrazili, da bi lahko kaj bl stili v občnost, govoriyo se le znane klerikal čenčarje in skrbi se le edino za — Rim! deniči, kdaj se bodejo Vam oči odprle! Vi gospod Arnuš, pustite politiko in volitve miru, to ni Vaš poklic!!

Nekoliko o našem položaju. „Kmeti vedno slabše“, tožimo vedno. Ne bomo ta da je to povedal resnica, toda v največ sledu mo